

LIETUVOS MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ PARKAI

Rekomendacijos ir siūlymai veiklos efektyvumo gerinimui

Parengta JPP „Kurk Lietuvai“

2014-02-24

Jaunųjų profesionalų programa (JPP) „Kurk Lietuvai“ – pirmoji ir kol kas vienintelė profesinio tobulinimo ir gerosios užsienio praktikos pritaikymo programa Lietuvoje, skirta Lietuvos piliečiams, baigusiems aukštojo mokslo studijas užsienyje. JPP „Kurk Lietuvai“ suteikia galimybę jauniems profesionalams savo žiniomis ir idėjomis prisidėti prie modernios Lietuvos ateities kūrimo.

Inovacijų ir kryptingų investicijų į mokslinius tyrimus skatinimo nauda šalies ekonomikai jau nebėra naujiena. Moderniomis technologijomis pagrįstų verslų steigimasis skatina naujų didelę pridėtinę vertę nešančių darbo vietų kūrimąsi ir šiuo būdu didina šalies ekonomikos konkurencingumą. Norint mokslo atradimus paversti pranašumą rinkoje turinčiais produktais, labai svarbu sukurti palankią aplinką, kuri padėtų kuo efektyviau išnaudoti mokslo ir verslo bendradarbiavimo potencialą. Tinkamai panaudotos ir įsisavintos novatoriškos technologijos ir gebėjimas pateikti rinkai naujus bei pranašesnius produktus, gali tapti verslo augimo ir pelningumo pagrindu. Dėl šių priežasčių inovacijų skatinimas ir investicijos į mokslinių tyrimų komercializavimą yra viena iš prioritetinių sričių tiek Lietuvoje, tiek ir visoje Europos Sąjungoje.

Mokslo ir technologijų parkai yra viena iš inovacijų bei mokslo ir verslo bendradarbiavimo skatinimo priemonių, plačiai naudojama visame pasaulyje ir palyginti neseniai įdiegta Lietuvoje. Šiame leidinyje išsamiau aprašysime Mokslo ir Technologijų parkų svarbą ir atliekamas funkcijas bei pateiksime rekomendacijas, kuriomis vadovaujantis Lietuvos Mokslo ir Technologijų parkai galėtų veikti efektyviau ir pasiekti geresnių rezultatų.

ĮVADAS

Uždavus klausimą, kas yra Jungtinių Amerikos Valstijų ekonomikos varikliai, turbūt daugelis akimirksniu atsakytų, kad tai didžiausios jos kompanijos ir koncernai, per metus generuojantys milijardines pajamas. Vis dėlto teisingas atsakymas yra jaunos ir inovatyvios įmonės. Šie „startuoliai“ per pastarąjį dešimtmetį JAV sukūrė apie 90 mln. darbo vietų, o bendrąjį šalies vidaus produktą pakėlė daugiau kaip 20 proc. Daugelis šiuo metu visame pasaulyje žinomų kompanijų savo pirmuosius žingsnius pradėjo žengti nuo studentiškos idėjos, neretai teturėdamos tik garažą, kuris atstodavo ir biuro patalpas, ir naujos technologijos testavimo laboratorijas. JAV universitetai seniai suprato, kad akademiinių žinių panaudojimas versle yra ne tik inovacijų ir išradimų pradžia, bet tiesioginis kelias į neatrastus aukso klodus. Todėl dar XX a. 5 dešimtmetį Silicio slėnyje aktyvią tiriamąją ir eksperimentinę veiklą pradėjo Stanfordo universiteto mokslininkai ir absolventai. Patys universiteto profesoriai kvietė studentus įgyvendinti savo verslo idėjas ir visokeriopai prisidėdavo prie kompanijų augimo. Šiuo metu net apie 20 proc. verslo specialybės paskaitų JAV yra orientuotos į verslo įgūdžių skatinimą ir įvairių praktinių verslo problemų sprendimą. Todėl nenuostabu, kad net 17 proc. studentų po studijų įsteigia savo įmones, o apie pusę absolventų įdarbina neseniai įsikūrusios įmonės. Gaila, tačiau Lietuvos universitetai vis dar yra labiau orientuoti į publikacijų ir akademiinių darbų rašymus negu į verslumo skatinimą. O juk universitetas yra tas idėjų ir inovacijų židinys, kuris netiesiogiai per verslą didina šalies ekonominę konkurencingumą ir prisideda prie verslumo skatinimo. Todėl daugiau nei prieš 10 metų vyriausybės iniciatyva buvo pradėti steigti mokslo ir technologijų parkai, kurie ir turėjo tapti ta vieta, kurioje lietuviškasis „Bilas Geitsas“ galėtų įgyvendinti savo verslo idėjas. Vis dėlto be žmonių ir idėjų mokslo parkas yra tik pastatas, prie kurio universitetas turėtų vykdyti ir papildomas veiklas, tokias kaip kviešti dėstyti praktikus, stambių užsienio kompanijų atstovus iš užsienio ir Lietuvos, skatinti skirtingų disciplinų bendradarbiavimą ir prisitraukti vis daugiau užsienio studentų.

KAS YRA MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ PARKAI

Mokslo ir Technologijų parkas (MTP) yra fizinė ar virtuali vieta, kurioje įmonės atlieka taikomuosius mokslinius tyrimus, vykdo inovacinę veiklą ir kartu su mokslo institucijų atstovais kuria rinkoms naudingas bei paklausias technologijas ir produktus. MTP teikia specializuotas pridėtinės vertės paslaugas, tokias kaip verslo inkubavimas, technologijų perdavimas ir konsultavimas. Parkų pagrindinis tikslas yra organizuoti verslo ir mokslo objektų kooperavimąsi, skatinti verslumą, naujų ir inovatyvių įmonių steigimąsi ir organizuoti žinių bei technologijų perdavimą. Parkų pagalba yra didinamas ne tik regionų, bet ir visos šalies konkurencingumas bei gerinama šalies inovacijų kultūra. Deja, šiuo metu ne visos jų galimybės yra visiškai išnaudojamos ir dėl to Lietuva yra vis besivejanti moderniausias ir inovatyviausias pasaulio valstybes.

Mokslo ir technologijų parkai Lietuvoje skaičiuoja jau antrą dešimtį. Vyriausybė jau anuomet suprato, kad mokslo ir verslo potencialas yra milžiniškas ir yra būtina jį išnaudoti. Todėl buvo įsteigti parkai, kurie tiesiogiai yra atsakingi už naujų technologijų ir inovacijų sklaidą. Nuo pat parkų sukūrimo pradžios iki dabar LR ūkio ministerija per įvairias verslo skatinimo ir ES struktūrinės pagalbos programas jiems jau atseikėjo daugiau kaip 150 mln. litų. Šiuo metu Lietuvoje veikia 11 parkų, kurie nors ir turi skirtingus dalininkus ir veikimo schemas, tačiau turėtų tarnauti vienam tikslui – inovacijų sklaidai Lietuvoje. Vis dėlto dabartinę parkų veiklą galima įvertinti labai prastai. Parkai nepasiekia tokių rezultatų, dėl kurių buvo sukurti, t.y. naujų technologijų perdavimo sutarčių skaičius yra arba labai mažas, arba jų visai nėra. Technologijų perdavimas yra reikalingas tam, kad mokslas nevyktų tik dėl mokslo, o ten sukurtos žinios ir inovacijos būtų perduodamos ir panaudojamos versle. Taip pat parkai nėra tapę tuo židiniu, kuriame yra kuriami nauji produktai ar prototipai, patentuojami ar licencijuojami pasiekti rezultatai. Kitas svarbus komponentas yra tai, kad viena iš prioritetinių Lietuvos sričių yra užsienio investicijų pritraukimas. Gaila, tačiau parkai, turėdami tam tinkamą infrastruktūrą, visiškai neprisideda prie šio proceso. Atrodo, kad jie Lietuvoje nutolo nuo inovacijų ir naujų technologijų kurso ir apsiriboja nekilnojamojo turto verslu iš subsidijuojamos patalpų nuomos. Galiausiai, kas iš mūsų esame girdėję apie parkų veiklą Lietuvoje ar jų pasiektus rezultatus, išaugintas įmones? Yra sakoma, kad doleris turi veidą žmogaus, kuris tau jį davė. Norėtusi, kad tas veidas padėtų ir prisidėtų prie inovatyvių įmonių steigimosi, o ne tik galvotų, kaip išnuomoti savo turimas patalpas. Kad MTP neišnaudoja savo potencialo geriausiai iliustruoja pavyzdys iš verslo. Vienas turtingiausių ir sėkmingiausių naujosios kartos lietuvių verslininkų Ilja Laurs įkūrė rizikos kapitalo fondą, kuris iš dalies darys tai, ką daugiau nei 10 metų daro mokslo ir technologijų parkai. Fondas bendradarbiaus su mokslo ir švietimo įstaigomis ir ieškos tokių idėjų, iš kurių galima uždirbti ne mažiau nei vieną milijardą litų. Įdomu tai, kad šis rizikos fondas veiks pagal JAV Silicio slėniui būdingus principus. Kaip teigia fondo įkūrėjas, Lietuvoje mokslo potencialas yra menkai išnaudojamas, tačiau jo yra. Lietuvos verslo „startuoliai“ yra suaktyvėję, o vietiniai rizikos kapitalo fondai kol kas labiausiai prisideda tik savo finansais, bet ne valdymu ar verslo plėtimu. Tam, kad jaunieji verslininkai gautų pačią naudingiausią pagalbą, fondas yra surinkęs patarėjų komandą iš Lietuvoje gerai žinomų verslo ir mokslo atstovų. Šie patarėjai dalyvis savo sukauptą patirtimi ir kartu su inovatyvių įmonių įkūrėjais sieks verslo aukštumų.

Šis pavyzdys įrodo, koks svarbus yra mokslo ir verslo bendradarbiavimas ir kad tik dirbant išvien galima pasiekti puikių rezultatų. Kartu tai yra indikatorius, kad Lietuvoje yra didelis potencialas, tik jis nėra tinkamai išnaudojamas. Dėl šių priežasčių yra būtina išanalizuoti MTP veiklą Lietuvoje ir teikti konkrečius pasiūlymus, kad jų veikla taptų efektyvesnė. Į rezultatus, o ne į procesus orientuota šių parkų veiklą į Lietuvą pritrauktų daugiau tiesioginių užsienio investicijų bei skatintų vietinių įmonių plėtrą ir naujų steigimąsi.

LIETUVOS MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ PARKŲ APŽVALGA

Lietuva yra maža ir gausių gamtos išteklių neturinti valstybė. Todėl šalies gebėjimas didinti nacionalinės ekonomikos gerovę ir plėsti socialinę gerovę tiesiogiai priklauso nuo ekonominio konkurencingumo didinimo. Tam, kad valstybė užtikrintų savo konkurencingumą, yra būtina nuolatos investuoti į verslininkystei palankios aplinkos kūrimą, mokslinius tyrimus bei technologijų plėtrą. Dėl šios priežasties dar 2001 metais LR Vyriausybė patvirtino Mokslo ir technologijų parkų plėtros koncepcija. Taigi parkai yra ta priemonė, kurios pagalba yra stengiamasi didinti pramonės konkurencingumą, kelti inovacijų kultūrą ir skatinti įmonių inovacinę veiklą.

Šiuo metu Lietuvoje yra įregistruota 13 viešųjų įstaigų, kurios pagal savo veiklos koncepciją galime priskirti prie mokslo ir technologijų parkų – VšĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“, VšĮ „Šiaurės miestelio technologijų parkas“, VšĮ „Mokslo ir technologijų parkas“, VšĮ „Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkas“, VšĮ „Saulėtekio slėnis“, VšĮ „Kauno aukštųjų ir informacinių technologijų parkas“, VšĮ „Panevėžio mokslo ir technologijų parkas“, VšĮ „KTU regioninis mokslo parkas“, VšĮ „Technopolis“, „LŽŪU žemės ūkio mokslo ir technologijų parkas“, VšĮ „Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas“, VšĮ „Liepiškių technologijų parkas“ ir VšĮ „Fizikos instituto mokslo ir technologijų parkas“. Visgi iš išvardintų mokslo ir technologijų parkų aktyvios veiklos nevykdo du – VšĮ „Šiaulių universiteto mokslo ir technologijų parkas“ ir VšĮ „Mokslo ir technologijų parkas“.

Analizuojant šiuo metu Lietuvoje veikiančius parkus, galime juos suskirstyti į tris kategorijas:

1. Pirmoje stadijoje parkas yra įkuriamas ir plėtojamas.
2. Antroji stadija pasižymi tuo, kad joje parkai yra integruojami į inovacijų sistemą.
3. Paskutinėje trečiojoje stadijoje yra vykdomi su inovacijomis susiję procesai, kuriuos inicijuoja patys parkai.

Šiuo metu VšĮ „Panevėžio mokslo ir technologijų parką“, VšĮ „Saulėtekio slėnį“, VšĮ „Liepiškių technologijų parką“ ir VšĮ „Fizikos instituto mokslo ir technologijų parką“ galima priskirti pirmajai stadijai. Išvardinti parkai daugiausia dėmesio skiria infrastruktūros plėtrai bei pristatymui visuomenei ir verslo – mokslo organizacijoms. Antroje stadijoje parkus jau galima pavadinti svarbia inovacijų sistemos dalimi. Kadangi net 7 parkai buvo įregistruoti anksčiau nei 2006, todėl galime daryti prielaidą, jog šie parkai – VšĮ „Šiaurės miestelio technologijų parkas“, VšĮ „Visorių informacinių technologijų parkas“, VšĮ „Kauno aukštųjų ir informacinių technologijų parkas“, VšĮ „KTU regioninis mokslo parkas“, VšĮ „Technopolis“, „LŽŪU žemės ūkio mokslo ir technologijų parkas“, VšĮ „Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas“ yra priskiriami antrajai stadijai. Visgi nei vienas Lietuvos mokslo ir technologijų parkas nėra paskutinėje stadijoje, kurioje yra patys pažangiausi ir inovatyviausi MTP Europoje. Todėl yra akivaizdu, kad parkų veiklos gairės turi būti peržiūrimos, o veiklos strategijos efektyvinamos, kad rezultatai ir sukuriamos inovatyvios technologijos gerėtų.

PASIŪLYMAI LIETUVOS MOKSLO IR TECHNOLOGIJŲ PARKAMS

1. Nacionalinės mokslo ir technologijų parkų koncepcijos svarba ir pasiūlymai jai

Tam, kad Lietuvoje veikiančios parkai ne tik generuotų geresnius rezultatus, bet ir patektų į trečiąją parkų plėtros stadiją, kai jie patys geba inicijuoti su inovacijų plėtra susijusius procesus, yra būtina performuluoti pagrindinį dokumentą - veiklos koncepciją. Nacionalinė mokslo ir technologijų parkų koncepcija yra tiesioginis valdymo įrankis keturiems Ūkio ministerijos valdomiems mokslo ir technologijų parkams bei veiklos gairės likusioms įstaigoms, kurios nori vadintis mokslo ir technologijų parkais. Visi Lietuvos parkai privalo pateikti duomenis apie savo veiklą ir gali būti vertinami pagal šioje koncepcijoje numatytus rodiklius. Šis dokumentas atspindi valstybės poziciją ir reikalavimus mokslo ir technologijų parkams, apibrėžia jų teises ir pareigas.

Remdamiesi ankstesniąja koncepcija ir atlikta analize, siūlome šiuos nacionalinės MTEP koncepcijos pakeitimus:

Uždaviniai

1. Sekti mokslo ir technologijų naujoves
2. Būti tarpininku tarp verslo ir mokslo, siekiant, kad jie efektyviai bendradarbiautų MTEP ir inovacijų srityje
3. Spartinti žinių komercializavimą
4. Formuoti inovacijų kultūrą
5. Skatinti inovatyvių įmonių kūrimąsi ir plėtrą

Funkcijos

1. Teikti inovacijų paramos paslaugas įmonėms, mokslo ir studijų institucijoms ir kitiems inovacijų ekosistemos dalyviams
2. Koordinuoti ir administruoti parko infrastruktūrą ir technologijos centrus
3. Informacijos sklaida apie mokslo ir technologijų parkus bei inovacijas
4. Mokslo atstovų ir suinteresuotų tyrimais įmonių paieška

Pagrindinės pridėtinę vertę kuriančios paslaugos

1. Žinių ir technologijų perdavimas bei komercializavimas (technologijų paieška, inovacijų potencialo vertinimas, technologiniai ir inovaciniai auditai)
2. MTEP veiklos identifikavimas ir skatinimas
3. Pagalba ieškant išorinių finansavimo šaltinių besikuriančiam verslui

Kitos parko teikiamos paslaugos

1. Su įmonių įsikūrimu susijusios paslaugos
2. Kontaktų užmezgimas ir partnerių paieška Lietuvoje bei užsienyje
3. Konsultacijos verslo valdymo, finansiniais, personalo, patentavimo, licencijavimo, projektų valdymo klausimais
4. Kiti galimi mokymai ir konsultacijos, parenkami pagal specifinius parke įsikūrusių įmonių poreikius

Siūlome šiuos koncepcijos pakeitimus, nes manome, kad būtina atskirti pagrindines parko paslaugas, kurios tiesiogiai susiję su parko funkcijomis ir vertinimo rodikliais, nuo antraeilių, pagalbinių pridėtinę vertę teikiančių paslaugų. Atsisakėme ankstesnio paslaugų skirstymo į „inkubavimo“ ir „pridėtinę vertę kuriančias“ paslaugas, nes jos iš esmės dubliavosi.

Taikant pakeitimus parkų veiklos rodikliams, juos perorientavome į rezultatus, o ne vien į procesą.

Rodikliai

	MTP vertinimo rodiklis	Indikatorius
1.	Žinių ir technologijų perdavimas	1. Pasirašytų technologijų perdavimo sutarčių skaičius 2. Sukurtų naujų produktų, technologijų ar prototipų skaičius
2.	MTEP veikla	Pritraukti užsakymai MTEP veiklai atlikti: 1. Parko įmonių investicijos į MTEP 2. MTEP tarpininkavimas su išorinėmis įmonėmis dėl MTEP veiklos, matuojamas jų MTEP išlaidomis
3.	Finansiniai šaltiniai	1. Vykdomų tarptautinių projektų skaičius ir pajamos 2. Vykdomų nacionalinių projektų skaičius ir pajamos 3. Pajamos už suteikiamas paslaugas 4. Pritrauktas privatus ir rizikos kapitalas
4.	Įmonių srauto užtikrinimas	1. Skaičius įmonių, likusių parke, po inkubavimo periodo 2. Skaičius įmonių, išaugusių iš parko

2. Bendradarbiavimas su universitetais

Problema, kuria neretai teko girdėti susitikimuose su daugeliu suinteresuotųjų šalių yra ta, kad Mokslo ir technologijų parkų bendradarbiavimas su universitetais yra nedidelis dėl mažo abiejų pusių suinteresuotumo bei vangios bendrų galimų projektų paieškos. Kita problema yra tai, jog Mokslo ir technologijų parkuose įsikūrusios įmonės neretai mažai domina rizikos kapitalo fondus. Taip yra todėl, kad pačios įmonės mažai žino apie alternatyvius finansinius šaltinius ir dėl to mažai bendradarbiauja su potencialiais investuotojai. Visam tam įtaką gali daryti MTP vadovybė, todėl teikiame šiuos siūlymus:

- Į valdybas įtraukti universitetų ir rizikos kapitalo atstovus. (gali nesutikti dalininkai)
- Formuoti taip vadinamas patarėjų tarybas iš universiteto, rizikos kapitalų ir užsienio partnerių

3. Įmonių norinčių įsikurti mokslo ir technologijų parke atrankos kriterijai

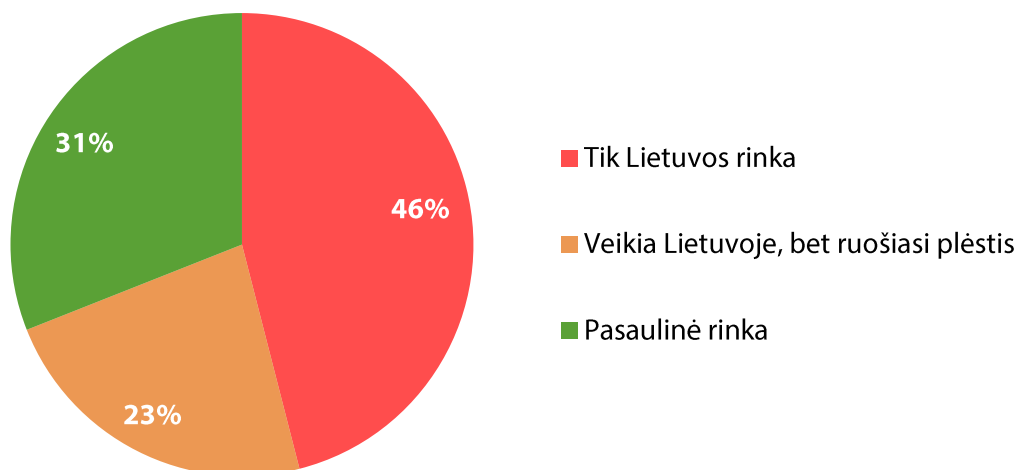
Įvykdžius mokslo ir technologijų parkuose įsikūrusių įmonių apklausą, paaiškėjo, jog nemaža jų dalis tiesiog naudojasi nuomos lengvatomis ir kad jų veikla visiškai arba beveik nesisieja nei su bendradarbiavimu su mokslu, nei su inovacijomis. Negana to, tik labai nedidelė jų dalis orientuojasi į platesnes nei vietinės rinkas ir turi augimo potencialą. Norint paversti mokslo ir technologijų parką į inovacijų židinį, kuriame įmonės jungtųsi vienos prie

kitų ir naudotųsi klasterizacijos sinergijos efektais, būtina griežtai ir tikslingai jas atrinkti. Pati atranka turėtų būti vykdoma ne tik pagal griežtus kriterijus, bet ir į pati atrankos komisija turėtų būti sudaryta iš skirtingų sričių specialistų. Todėl siūlome šiuos įmonių atrankos kriterijus:

- Orientacija į eksportą ir naujas rinkas
- Konkurenciniai pranašumai
- Augimo ir vystymosi potencialas
- Verslo idėja
- Motyvuota komanda, pajėgi įgyvendinti išsikeltus tikslus
- Nariai su magistro ar daktaro akademinio laipsniu turėtų būti privalumas

Mūsų atliktos mokslo ir technologijų parkuose įsikūrusių įmonių apklausos rezultatai parodė, jog net 46 % anketas užpildžiusių įmonių net nesvarsto galimybės plėstis į užsienio rinkas ir eksportuoti savo paslaugas ar produkciją į užsienį. Norint kelti Lietuvos konkurencingumą, būtina atsižvelgti į tai, ar į mokslo ir technologijų parkus priimamos įmonės yra pasiryžusios plėstis į užsienio rinkas.

MTP įmonių orientacija į užsienio rinkas

4. Mokslo ir technologijų parkų valdymas

Viena iš rimčiausių problemų, su kuria susiduria mokslo ir technologijų parkai Lietuvoje, yra silpnas parko valdymas ir administravimas. Mokslo ir technologijų parkų valdymo standartai yra pasenę, o patys valdytojai nesidomi nei verslo, nei mokslo rinkomis bei naujovėmis, vangiai bendradarbiauja ir pritraukia užsienio partnerius. Kai kurie rizikos kapitalo fondo atstovai ir verslininkai parkų bendruomenes netgi įvardija kaip uždarus ir vengiančius bendradarbiauti, nors pati parko valdyba turėtų ieškoti kelių į bendradarbiavimą ir savų įmonių populiarinimą. Parko valdymas turėtų būti vertinamas pagal išsikeltus tikslus. Jei nepasiekia užsibrėžtų uždavčių, valdytojai turėtų būti rotojami. Taip pat į parko valdymą turėtų būti įtraukiama kuo daugiau nepriklausomų ir savo sričių ekspertų, kurie per patarėjų tarybas prisidėtų prie efektyvesnės parko veiklos. Nereikėtų at mesti ir parko administratoriaus iš užsienio galimybės. Todėl siūlome parkų valdymą labiau orientuoti į rinkos sąlygomis veikiančius rizikos kapitalo fondus. Valdymas, kuris yra orientuotas į rezultatus, o ne į procesą, gali suteikti parkui tinkamo proveržio į geresnius rezultatus. Todėl siūlome:

- Kelti ilgalaikes strategijas ir tikslus
- Nustatyti minimalius tikslus, kuriuos parko administracija turi įgyvendinti
- Darbą ir pasiekimus vertinti pagal rezultatus (patartina subjektyvią vertinimo dalį patikėti ne tik dalininkams, bet ir valdybai, stebėtojų tarybai ir MTP įmonei)
- Administracija turėtų dirbti nustatytais etapais, kai po kiekvieno periodo būtų vertinami pasiekti rezultatai ir svarstomas tinkamumas valdyti parką
- Orientacija į užsienio rinkas ir rinkos tendencijas
- Mokslo ir verslo rinkų naujovių žinojimas

MTP valdymo etapai

5. Kritinės inovatyvių įmonių masės pritraukimas

Kita problema, kurią teko išgirsti iš pačių parko atstovų ir investuotojų, kad MTP nesugeneruoja kritinės masės inovatyvių ir perspektyvių įmonių. Dėl šios priežasties kai kurie parkai yra tapę pigios nuomos agentūromis. Siekiant, kad situacija kardinaliai pasikeistų, rekomenduojame:

- Rengti tarpdisciplininius renginius, kuriuos turėtų daryti pats parkas, arba bent jau būti aktyvių jų partneriu. Tokiuose renginiuose – mokymuose gimsta inovatyvios idėjos ir nauji verslai
- Orientavimasis ir bendradarbiavimas su kol kas dar mažai išvystytais startuoliais iš Baltarusijos, Rusijos ir Ukrainos rinkų
- Pats parkas turėtų būti vieta, kurioje galima drąsiai eksperimentuoti su savo verslo idėjomis. Todėl nemokamas inkubavimo periodas turėtų būti užtikrintas, suprantant, kad vos 1 iš 10 naujų idėjų tampa realiu verslu

6. Rinkos ir naujovių išmanymas

Parko stiprybė turėtų būti jo žinios apie tai, kas dedasi mokslo pasaulyje, kokie akademiniai straipsniai rašomi, kokie taikomieji tyrimai atliekami ir kur yra mokslo potencialas. Taip pat parkams yra labai svarbu jausti ir verslo pulsą, t.y. aktyviai bendradarbiauti su stambiomis kompanijomis, sekti įvykius verslo pasaulyje ir siūlyti inovatyvius sprendimo būdus iš mokslo pusės. Todėl siūlome:

- Aktyviai domėtis ir sekti mokslo naujoves
- Patiems inicijuoti mokslo ir verslo bendradarbiavimą
- Turėti atviros prieigos centą savarankiškiems tyrimams

7. Mokslo ir technologijų parkų specializacija

Geroji Europos Sąjungos šalių patirtis rodo, jog efektyviausiai veikia ir geriausių rezultatų pasiekia tie mokslo ir

technologijų parkai, kurie specializuojasi tam tikrose siauresnėse srityse. Tokiu būdu lengviau įgyjamos ekspertinės žinios pasirinktoje konkrečiose srityje ir didėja sinergijos efektas įmonėms įsikūrusioms parke. Geras pavyzdys yra vienas žymiausių ir seniausių Švedijos mokslo ir technologijų parkas *Ideon*. Pagrindinės jo specializacijos sritys yra kontrolės sistemos, žaliosios technologijos ir gyvosios gamtos mokslai. *Ideon* parkas bendradarbiauja su tokiomis visame pasaulyje žinomomis įmonėmis kaip *SAAB*, *Sony Ericsson* ir *Medicon Valley*. Kitas puikus pavyzdys yra mokslo ir technologijų parkų tinklas Suomijoje. Tai vienas labiausiai išvystytų ir geriausiai administruojamų mokslo ir technologijų parkų tinklų, kuriame didžioji dalis parkų specializuojasi tokiose iš pažiūros siaurose srityse kaip žemės ūkis ir aplinkosauga (*Agropolis*), matavimo prietaisai ir sniego įrenginiai (*Kajanio*), farmacija ir maisto pramonė (*Helsinki Business and Science Park*), biotechnologijos ir telekomunikacijos (*Bioturku*) ir kiti.

Lietuvos mokslo ir technologijų parkų specializacija tik teorinė. Nors kai kurie iš jų besisteigdami turėjo tam tikras specializuotos veiklos sritis, šiuo metu realybė yra tokia, kad net 38 % visų Lietuvos mokslo ir technologijų parkuose įsikūrusių įmonių užsiima veikla, susijusia su informacinėmis technologijomis. Nepaisant to, jog tai iš dalies yra pasaulinė tendencija, stipresnė specializacija leistų parkams lygiuotis su geraisiais užsienio pavyzdžiais, o ne konkuruoti tarpusavyje. Aiškų specializacijų ir funkcijų pasiskirstymas, jėgų suvienijimas Lietuvai galėtų atnešti daug geresnių rezultatų inovacijų srityje nei pavienės pastangos. To galima pasiekti bendradarbiaujant su tikslinių sričių mokslo atstovais, priimant tam tikrame sektoriuje besispecializuojančias įmones ir naudojantis pasirinktos srities specialistų konsultacijomis.